

Urinsten på katter

Hundar och katter kan drabbas av att stenar bildas i urinblåsan. Det låter kanske märkligt men under vissa speciella förhållanden bildas kristaller i urinen. I urinblåsan byggs dessa kristaller ofta, åtminstone på hundar, ihop till större eller mindre stenar. Det är alltså inte njursten vi talar om på hundar och katter

I dagens veterinärspalt tar vi upp kattens urinstenar. Efter sommaruppehållet handlar det om hundarnas.

Urinstopp

Katterna får inte lika ofta stenar som hundar när de drabbas av "urinsten" utan brukar istället bilda en sörja av kristaller. De irriterar blåsväggen och ger ofta blod i urinen. Sörjan orsakar ibland urinstopp på hankatter. Ett urinstopp är allvarligt och om inget görs dör katten en kvalfull död. Upptäcks stoppet inte i tid så är det stor risk att det inte går att rädda katten. Ett dygn utan att kunna kissa kan räcka. Som djurägare skall du vara uppmärksam på om din katt har svårt att kissa. Katten springer ofta på lådan och försöker kissa utan att lyckas. Ibland drar ägaren fel slutsats av detta och tror att katten är förstoppad. Det gör ont att försöka kissa när det sitter något i vägen och katter med urinstopp eller nästan stopp skriker gärna när de försöker. Så småningom blir deras allmäntillstånd påverkat och de blir slöa. Då kan det vara för sent att rädda dem.

Bråttom

På djurkliniken eller djursjukhuset blir det bråttom när katten kommer in med ett urinstopp. På olika sätt försöker man att tömma urinblåsan om den är väldigt spänd. Katten sövs och försök görs att spola rent i urinröret. Det är bara hankatter som drabbas av urinstopp p.g.a. urinsten. Proppen sitter enda framme vid penisspetsen där urinröret är som smalast. Om proppen inte är väldigt lång lyckas man relativt lätt få bort den. Ibland är

urinblåsan så spänd att det inte går att spola upp något alls. Då kan det vara nödvändigt att först låta på trycket i urinblåsan. Eftersom urinröret är igensatt får man sticka en kanyl genom huden, bukväggen och in i urinblåsan och suga ut så mycket som möjligt den vägen.

Löses upp med rätt foder

När det akuta stoppet är löst så gäller det att få bort stenarna i urinblåsan. En del stenar, sk. struvitstenar, går ofta att lösa upp genom att katten får specialkost. Det är nästan som ett underverk även om det kan ta tid. Fodret är så sammansatt så att den kemiska jämvikten i urinblåsans innehåll förskjuts från bildande av kristaller till att kristallerna löses upp.

Struvitstenarna är den vanligaste typen av urinstenar på både hund och katt. Katternas urinstenar är oftast små och mera att likna vid fin sand eller grus. De brukar vara relativt lätta att få att försvinna med specialkost.

Operation

Det är sällan man opererar bort stenar ur en katts urinblåsa. Dels beroende det på att det är ovanligt med riktiga stenar, som tidigare nämnts, och dels därför att det ofta är relativt lätt att spola bort deras stopp. Däremot förekommer förebyggande operationer på hankatter som ofta får stopp och där det inte lyckas att förebygga dessa med urinstensförebyggande foder.

Olika typer av stenar

Struvitstenar är den i särklass vanligaste typen. Den näst vanligaste typen är sk. kalciumoxalatstenar. De går troligen inte att lösa upp med specialkost men man kan förmodligen förebygga att nya stenarna bildas.

Förebygga

För kunna förebygga att katten får urinsten måste man känna till lite mer om varför stenarna bildas.

Katter som dricker lite får koncentrerad urin. Om urinen innehåller rätt ämnen så bildas stenar/grus lättare i en koncentrerad urin.

Tänk dig experimentet med att hälla mer och mer salt i ett litet glas vatten. Det går inte att lösa hur mycket salt som helst i vattnet. Till slut kommer det att finnas salt i glasets botten som inte löser sig. Det saltet är i kristallform. Häller man på mer vatten och rör om så löser sig saltkristallerna.

Koncentrationen i urinen av de ämnen som ingår i kristallerna har stor betydelse för om kristaller skall bildas. Om urinen innehåller mycket vatten, som när djuret dricker ordentligt, så minskar koncentrationen av alla andra ämnen. Man kan säga att det är ett universalmedel för att förebygga urinsten.

Struvitstenar har lättare att bildas i högt pH, d.v.s. om urinen inte är sur.

Magnesium är ett grundämne som ingår i struvitstenar. Finns det inte så mycket magnesium i fodret minskar det också risken för bildning av struvitstenar.

Genom att tillverka ett foder med rätt innehåll kan man påverka både kattens törst och pH i urinen och därmed förhindra bildandet av struvitstenar. I extrema specialfoder kan man till och med få dem att lösas upp.

Ge inte billigt torrfoder

Katternas vanligaste urinstentyp förebyggs ganska enkelt. Ge inte katten ett billigt torrfoder. De har en sammansättning som ökar risken för bildandet av struvitstenar. Egentligen skulle det kunna räcka som råd. Torrfoder i sig innebär en risk eftersom urinen ofta blir mer koncentrerad jämfört med om katten äter burkmat, som innehåller betydligt mer vatten. Nu finns det torrfoder av bättre kvalitet där man har tagit hänsyn till risken för bildande av urinsten. Fråga din veterinär vilka torrfoder som är urinstensförebyggande.

Sammanfattning

Springer din katt väldigt ofta på lådan så är det troligt att den har urinsten. Kommer det inget när din hankatt försöker kissa så kan det vara stopp och då är det bråttom att få hjälp.

Billiga torrfoder ökar risken för att katten drabbas av urinsten.

Veterinärspalten gör nu ett uppehåll och återkommer i mitten av augusti.

Ha en skön sommar och var rädda om era katter.